

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

[Văn mẫu 9] Tuyển tập những bài văn hay phân tích tình cảm cha con trong bài thơ Nói với con của Y Phương.

Đề bài: Phân tích tình cha con trong bài *Nói với con* của Y Phương.

***

Bài văn phân tích tình cảm cha con hay nhất trong bài Nói với con

Tình cảm gia đình vốn là một đề tài xuyên suốt trong nền văn học Việt Nam từ xưa đến nay. Trong tư tưởng Nho giáo, người đàn ông được đề cao và được xem là nhân tố cấu thành và chi phối các mối quan hệ xã hội. Thế nhưng, với nền văn hóa trọng mẫu, những tác phẩm viết về tình mẹ vẫn chiếm ưu thế hơn. Hiếm hoi mới có tác phẩm hay viết về tình cha. Với truyện ngắn *Lão Hạc*, Nam Cao đã tạc vào nền văn học bức tượng đài tình cha con vĩ đại trong hoàn cảnh đói khổ cùng cực.

Trong truyện ngắn *Chiếc lược ngà*, Nguyễn Quang Sáng đã phát hiện ra vẻ đẹp tình cha con thiêng liêng trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt. Còn Y Phương, qua bài thơ *Nói với con* đã đem đến cho ta vẻ đẹp tình cha con thấm thiết trong lời dặn chân thành, mộc mạc mang đậm chất Tày.

Y Phương viết bài thơ *Nói với con* năm 1980, khi đất nước đã giải phóng. Đó là thời điểm đất nước gặp vô vàn khó khăn do cuộc chiến tranh kéo dài để lại. Nền kinh tế bị phá hoại nặng nề, sản xuất yếu kém, trì trệ, con người khi bước ra khỏi cuộc chiến có nhiều thay đổi, khó giữ được mình trước sự cám dỗ của đời sống vật chất. Hiện tượng trộm cướp nảy sinh. Con người trong cuộc giành giật sự sống trở nên lừa dối, tham nhũng, tha hóa đạo đức, đánh mất nhân cách, rời bỏ nguồn cội, phủ nhận quá khứ.

Là người lính kiên trung, trước thực trạng ấy, Y Phương vô cùng đau lòng, mất niềm tin và định hướng trước cuộc sống. Cả xã hội lúc bấy giờ đang hoi hỏ, gấp gáp kiếm tìm tiền bạc mà bất chấp đạo lí, quên đi các giá trị mà ta mới giành lại được. Muốn sống đàng hoàng, tử tế như một con người đích thực, gắn mình với dân tộc, với nguồn cội, ông nghĩ phải bám chắc vào văn hóa và tin vào những giá trị vững bền vĩnh cửu của văn hóa dân tộc.

Và người thực hiện mong ước ấy chính là các thế hệ mai sau. Tâm tình ấy ông gửi gắm vào lời nói với con trẻ, dặn dò thiết tha đứa con của mình. Qua lời dặn ấy, ông muốn nói lên rằng chúng ta phải vượt qua sự đói khổ ngặt nghèo bằng sức mạnh của văn hóa với niềm tin tưởng lớn lao, dù có thế nào đi nữa.

Bởi thế, mở đầu bài thơ là tiếng reo vui biết bao triệu mến khi đứa con chập chững những bước đi đầu đời:

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

“Chân phải bước tới cha

Chân trái bước tới mẹ

Một bước chạm tiếng nói

Hai bước tới tiếng cười”.

Bằng những hình ảnh bình dị, cụ thể, giàu chất thơ, kết hợp với nét độc đáo trong tư duy, cách diễn đạt rắn rỏi của người miền núi, bốn câu thơ mở ra khung cảnh một gia đình hạnh phúc, đầy ắp tiếng cười tiếng nói. Bước chân đầu đời con bước tới cha là bước đến tinh thần, lý tưởng cao đẹp. Bước thứ hai con bước đến mẹ là bước vào tình yêu thương và sự chở che vững chắc. Gia đình là nguồn sinh dưỡng đầu tiên, là điểm tựa nâng bước chân con vào đời. Lời thơ như chảy ra từ tâm hồn vô vàn yêu mến và tự nhiên vô cùng.

Nhịp thơ chậm rãi hiện rõ từng bước đi ngập ngừng có chút e sợ của người con càng làm cho ta thêm quý trọng những phút giây đầu đời. Hình ảnh thơ không chút cầu kì, cứ tự nhiên như lời nói nhưng đó là lời nhắc nhở thiêng liêng, là niềm mong muốn của cha.

Mai này con có bước đi chân đi xa hơn nữa thì phải nhớ đến gia đình, nhớ đến cha mẹ, nhớ đến cội nguồn sinh dưỡng đầu tiên đã cho con sức mạnh. Con có vững bước ở tương lai là bởi hôm nay có cha có mẹ dìu dắt con bước tới. Sự khám phá đầu tiên trong cuộc đời có sự nâng đỡ của gia đình. Tình phụ tử thiêng liêng, thắm kín là mối dây ràng buộc, gắn kết gia đình bền chặt được hình thành và phát triển trong phút giây hạnh phúc bình dị đáng nhớ ấy. Lời thơ ngay từ đầu đã chạm đến niềm rung cảm sâu xa nhất trong trái tim con người, tạo nên sự đồng cảm có sức lan tỏa mạnh mẽ.

Người cha cũng không quên nhắc nhở con yêu về tình nghĩa quê hương nguồn cội, về con người và núi rừng Tây Bắc, nơi chôn nhau cắt rốn bao đời trong niềm tự hào lớn lao:

“Người đồng mình thương lắm con ơi

Đan lò cùi nan hoa

Vách nhà ken câu hát

Rừng cho hoa

Con đường cho những tấm lòng”.

Từ trong gia đình, nhà thơ mở ra không gian rộng lớn để con hiểu biết, trân trọng và gìn giữ. Tuy có chút vội vàng nhưng đó lại là tin thiết tha mà người cha muốn con thấu hiểu. Cội nguồn sinh dưỡng đích thực của đời người chính là quê hương, nguồn cội, là

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

đất, là rừng, là con đường thắm đượm nghĩa tình dẫn bước ta đi. Đất và người nuôi ta khôn lớn, cho ta sức mạnh, tình yêu và sự sống; hình thành cho ta nền văn hóa, tư tưởng và khát vọng chinh phục. Người đồng mình luôn lấy cái tươi đẹp làm nguồn sống của mình, lấy tình yêu thương làm cái để cho tặng.

Đối với người cha, đất và người là cội nguồn của mọi sự sống, mọi tinh thần. Bởi thế, ba tiếng “người đồng mình” vang lên nghe tha thiết vô cùng. Nó chứa đựng cái tình, cái nghĩa thắm ngọt của quê hương, bản làng. Người cha mong muốn con phải biết “người đồng mình” đã sống như thế ấy, mạnh mẽ và thủy chung, bình dị mà tươi đẹp, trong sạch, vững bền. Họ biết trân trọng cái đẹp và không ngừng làm đẹp cho cuộc đời mình dù hết sức nhỏ bé. Và con hãy ghi nhớ điều đó trước khi đời sống vật chất chưa kịp chạm đến tâm hồn và thổi bùng những tham vọng trong con, như cha mẹ nhớ về khoảnh khắc thiêng liêng này:

“Cha mẹ mãi nhớ về ngày cưới

Ngày đầu tiên đẹp nhất trên đời”.

Không chút triết lí cho một lời gửi gắm hết sức đơn giản nhưng rất quan trọng đối với mỗi đời người. Điều mà người cha muốn nói là con phải biết trân trọng cuộc đời, trân trọng quê hương với những gì bình dị, thiêng liêng nhất. Đó là nguồn sống, là sức mạnh bất diệt dẫn bước con vượt qua thử thách hướng đến tương lai. Không những thế, người cha còn nhắc nhở về ý chí và khát vọng hướng về quê hương, cội nguồn và biết tự hào về nơi con đã sinh thành:

“Người đồng mình thương lắm con ơi

Cao đo nỗi buồn

Xa nuôi chí lớn

Dẫu làm sao thì cha cũng muốn

Sống trên đá không chê đá gập ghềnh

Sống trong thung không chê thung nghèo đói

Sống như sông như suối

Lên thác xuống ghềnh

Không lo cực nhọc”.

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

Trước hết là nhắc nhở về tinh thần: “*Cao đo nỗi buồn, xa nuôi chí lớn*”. Cách so sánh mộc mạc, bình dị như cuộc sống và tâm hồn của người miền sơn cước. Họ không hề tô vẽ hay ẩn ý xa xôi. Qua cách nói có chút cường điệu, người cha muốn con phải biết yêu thương và tự hào về quê hương dù nó không to nhất, không đẹp nhất.

Nhưng quê hương lúc nào cũng chân thật, tự nhiên, không tham lam, không giả dối. Họ muôn đời lam lũ trong đói nghèo, kham khổ đi lên nhưng lúc nào cũng mạnh mẽ, không bao giờ kiêu ngạo hay bị khuất phục. Đó là những đức tính quý báu của người đồng mình, người cha mong con ghi lấy, nhớ lấy, tìm thấy và gìn giữ mãi mãi trong phong ba bão tố đường đời.

Câu thơ “*Dẫu làm sao thì cha cũng muốn*” nghe có chút ngậm ngùi nhưng lại chuyển tải hết niềm mong mỏi của cha. Con sẽ thế nào, tất cả do con quyết định. Bởi người cha biết rằng, trong cuộc sống mới, khi mà đời sống vật chất được đề cao hơn bao giờ hết, thì việc giữ gìn và phát triển đạo lí, tình người là một nhiệm vụ hết sức khó khăn. Câu thơ đọc lên thấy nghẹn ngào, rung rung nước mắt như tấm lòng của người cha, dù có tin tưởng nhưng chưa thể hoàn toàn khẳng định được điều thiêng liêng ấy.

Niềm tự hào về quê hương và con người một lần nữa lại dâng trào trong lời dặn đinh ninh như sắt đá:

“Người đồng mình tuy thô sơ da thịt

Chẳng mấy ai nhỏ bé đâu con

Người đồng mình tự đục đá kê cao quê hương

Còn quê hương thì làm phong tục”.

Có thể nói, hình ảnh đất và người trong hiện tại và tương lai chính là điểm tựa của tác giả khi ông triển khai mạch thơ. Một lần nữa hình ảnh “*người đồng mình*” lại xuất hiện trong tư thế cao vợi, lẫm liệt ngang tầm vũ trụ. Tuy thô sơ da thịt, nhưng họ từ bao đời luôn có ý thức tự lập, tự cường, tự tôn bản sắc riêng biệt của mình, chẳng bao giờ nhỏ bé.

Sự đối lập giữa cái thô sơ bên ngoài và cái cao quý ẩn chứa bên trong; giữa hình thức và tinh thần càng làm cho con người trở nên cao đẹp lạ thường. Sức sống mãnh liệt của họ luôn được khẳng định với một niềm tin vững chắc. Họ kiên trì xây dựng quê hương và gìn giữ phong tục riêng. Và đó cũng là giá trị mà mỗi con người phải trân trọng và gìn giữ đến suốt cuộc đời.

Con sẽ bước tiếp trên con đường dân tộc đã đi qua, có máu và nước mắt của bao con người. Một lối mòn nhỏ nhưng dẫn đến một chân trời mới. Truyền thống quê hương sẽ là

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

nguồn sức mạnh để con nhận ra mình, khẳng định mình. Quê hương sẽ đồng hành cùng con để con sẽ không cô đơn mỗi khi con gặp khó khăn thử thách:

“Con ơi tuy thô sơ da thịt

Lên đường

Không bao giờ nhỏ bé được

Nghe con”.

Khép lại bài thơ bằng âm hưởng của một lời nhắn nhủ vừa nghiêm khắc vừa trìu mến bao dung. Hai tiếng “nghe con” đặt vào lòng con cả tình cha, tình mẹ và sự hoài mong của quê hương xứ sở. Mở ra một chân trời mới, quê hương nhỏ sẽ theo con đến với cuộc đời lớn, đó là điều mà người cha vừa lo lắng vừa tin tưởng trong niềm hân hoan tha thiết.

Nhỏ nhẹ như lời tâm tình thủ thi, bài thơ thể hiện vẻ đẹp tình cha con thấm thiết. Qua lời tâm sự, dặn dò con trẻ lúc ban sơ, người cha thể hiện niềm tự hào lớn lao về nguồn cội quê hương và mong muốn con sau này phải trân trọng, gìn giữ lấy những giá trị cao đẹp mà người đồng mình đã muôn đời gìn giữ.

Một số bài văn mẫu phân tích Nói với con để làm rõ tình cha con trong bài thơ

Bài số 1: Bài làm của bạn Cao Thị Huyền Trang, Lớp 9H, THCS Cửa Nam, TP.Vinh, Nghệ An.

Thơ Y Phương hồn nhiên mà trong sáng, chân thật mà mạnh mẽ như một bức tranh thổ cẩm đan dệt những sắc màu phong phú và đa dạng, nhưng trong đó luôn có một màu sắc chủ đạo là bản sắc dân tộc đậm nét và độc đáo. **Nói với con** là một bài thơ hay của nhà thơ. Bài thơ như là một khúc tâm tình của người cha, thể hiện lòng yêu thương con của người miền núi và mong ước thế hệ con cái phát huy truyền thống tốt đẹp của quê hương.

Xưa nay, tình cha con luôn là một tình cảm thiêng liêng cao đẹp. Yêu thương con, người cha luôn có rất nhiều điều muốn nói với con. Trong bài thơ, điều đầu tiên người cha muốn nhắc nhở con của mình, đó là cội nguồn hạnh phúc của con người chính là gia đình, quê hương. Ngay từ bốn câu thơ đầu, tác giả đã gợi ra một hình ảnh gia đình đầm ấm hạnh phúc. Người con chập chững bước từng bước đi trong mái ấm gia đình ấy. Cách liệt kê “chân phải”, “chân trái”, “một bước”, “hai bước” khiến ta hình dung những bước đi của đứa con nhỏ. Cả ngôi nhà rung lên những tiếng cười của cha, của mẹ, của con... Rồi người con khôn lớn trưởng thành dần trong cuộc sống lao động, trong thiên

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

nhiên thơ mộng và trong nghĩa tình sâu nặng của quê hương. Tác giả đã có cách gọi độc đáo về những con người quê hương, một cách gọi thật gần gũi thân thương “người đồng mình”. Cách gọi ấy lại gắn liền với lời tâm tình rất tha thiết của cha với con “Người đồng mình yêu lắm con ơi”. Người cha đã lí giải để con có thể hiểu được “người đồng mình” đáng yêu thế nào. Họ sống rất đẹp, trong căn nhà của họ bao giờ cũng vang vọng tiếng hát: “*Đan lò cài nan hoa/ Vách nhà ken câu hát*”. Các động từ “cài”, “ken” gây cảm giác quán quýt thân thương, gợi một cuộc sống lao động êm đềm, vui tươi trong cảnh quê hương giàu đẹp nghĩa tình:

Rừng cho hoa

Con đường cho những tấm lòng

Cách nhân hoá “rừng”, “con đường” cho ta cảm nhận thiên nhiên quê hương như người mẹ đã che chở, nuôi dưỡng tâm hồn đẹp đẽ của con người...

Đoạn thơ tiếp theo, người cha đã tha thiết nói với con về những phẩm chất của con người quê hương. Cụm từ “người đồng mình” được lặp đi lặp lại nhiều lần gây ấn tượng về hình ảnh con người quê hương. Lời gọi con thật thiết tha, lời nhắn nhủ thật chân tình “Người đồng mình thương lắm con ơi”, người cha đã lần lượt ca ngợi những phẩm chất của “người đồng mình” với cách nói cụ thể, mộc mạc và độc đáo của người dân tộc miền núi. Người cha như giảng giải để con hiểu về “người đồng mình”: Họ có thể có những nỗi đau buồn nhưng ý chí nghị lực luôn vươn lên “*Cao đo nỗi buồn/ Xa nuôi chí lớn*”. Người đồng mình chấp nhận gian khó không sợ gian khổ nghèo đói. Điều đó được thể hiện trong điệp từ “không chê”, “không lo” và cách nói tha thiết yêu quý tự hào về quê hương. Nói với con về “người đồng mình”, người cha muốn nhắc nhở con phải sống thủy chung với quê hương, không chê quê hương dù quê hương có đói nghèo vất vả. Người cha tiếp tục nói với con về “người đồng mình” sống mạnh mẽ “như sông như suối dù có “lên thác xuống ghềnh” với cặp từ trái nghĩa “lên” “xuống” càng nhấn mạnh thêm ý chí của “người đồng mình”. Dùng những hình ảnh cụ thể của thiên nhiên như “sông”, “suối”, “thác”, “ghềnh” mang tính chất biểu trưng cho những khó khăn gian khổ và sức mạnh vượt khó khăn của những con người quê hương là một cách độc đáo để người cha tâm sự với con.

Phẩm chất của những con người miền núi còn được người cha ca ngợi qua cách nói đối lập tương phản giữa hình thức bên ngoài và giá trị tinh thần bên trong: “*Người đồng mình tuy thô sơ da thịt/ Chẳng có ai nhỏ bé đâu con*”. “Người đồng mình” là vậy, không biết nói hay nói khéo, tuy mộc mạc chân chất, tuy “thô sơ da thịt” nhưng phẩm chất cao đẹp của họ, tâm hồn ý chí họ không bao giờ nhỏ bé. Vì thế, trên đường đời con phải làm những điều lớn lao, con phải sống cao thượng để xứng đáng là “người đồng mình”. “Người đồng mình” xây dựng quê hương bằng chính sức lực và tính bền bỉ của mình:

Người đồng mình tự đục đá kê cao quê hương

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

Còn quê hương thì làm phong tục

Việc “đọc đá” là khó, đòi hỏi phải có tinh thần ý thức cao, vậy mà “người đồng mình” đã làm được để rạng rỡ quê hương. Họ sáng tạo và lưu truyền những phong tục tập quán đẹp. Người cha đã tâm sự, đã truyền cho con mình vẻ đẹp, sức mạnh truyền thống quê hương.

Kết thúc bài thơ là lời dặn, lời khuyên của người cha đối với con. Đó là lời gọi triu mến, lời nhắn nhủ thiết tha. Điều người cha dặn con thật ngắn gọn, hàm súc mà sâu sắc “*Con ơi tuy thô sơ da thịt/ Lên đường/ Không bao giờ nhỏ bé được/ Nghe con*”. Người cha muốn nhắc nhở con là phải biết tự hào về những truyền thống quê hương, sống sao cho đẹp, xứng đáng với những phẩm chất của “người đồng mình” và phải tự tin vững bước trên đường đời, phải nhớ về cội nguồn dinh dưỡng, cội nguồn quê hương đất nước. Đó là cái nôi nuôi dưỡng con người khôn lớn trưởng thành. Thể thơ tự do, nhịp điệu lúc bay bổng nhẹ nhàng, lúc mạnh mẽ đã tạo ra sự cộng hưởng hài hoà với những thang bậc tình cảm khác nhau khiến lời người cha truyền thấm sang con.

Những phương tiện ngôn ngữ, những hình thức diễn đạt của người miền núi đã góp công lớn trong việc diễn tả tình cảm yêu thương con của người cha. Bài thơ *Nói với con* đã góp phần tạo nên một tiếng nói riêng độc đáo về tình cảm gia đình, tình cảm quê hương trong làng thơ Việt Nam.

Bài số 2:

Người ta vẫn thường nói rằng:

Đi khắp thế gian không ai tốt bằng mẹ

Gánh nặng cuộc đời không ai khổ bằng cha

Nước biển mênh mông không đong đầy tình mẹ

Mây trời lồng lộng không phủ kín công cha

Quả thật đúng như vậy, cha mẹ người sinh thành nuôi dạy ta trưởng thành, làm sao có thể đong đếm nổi công ơn. Nếu như mẹ là chỗ dựa tinh thần vững chắc thì cha lại là người định hướng, đưa ra cho con những lời khuyên hữu ích trên con đường đời đầy chông gai, bão tố. Có rất nhiều bài thơ, bài văn đã thể hiện vấn đề đó và ta không thể không nhắc đến bài thơ *Nói với con* của Y Phương. Những lời tâm sự giản dị mà chân thành của ông với con đã thể hiện tình cảm cha con sâu nặng, tha thiết.

Tình cảm gia đình vốn là thứ tình cảm vô cùng thiêng liêng, cao đẹp, không chỉ người mẹ mà người cha luôn mong những điều tốt đẹp nhất sẽ đến với đứa con của mình. Y

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

Phương cũng không phải là một ngoại lệ, để con sống có ích, hiểu về nguồn cội của mình, ngay từ những dòng thơ đầu ông đã cho con thấy nguồn cội sinh dưỡng của con:

Chân phải bước tới cha

Chân trái bước tới mẹ

Một nước chạm tiếng nói

Hai bước tới tiếng cười.

Nguồn cội đầu tiên con sinh ra chính là từ tình yêu thương của cha mẹ. Con là kết tinh của tình yêu ấy. Những hình ảnh giàu giá trị tạo hình: “chân phải/ chân trái/ một bước/ hai bước” đã khắc họa những bước chân con trẻ chập chững biết đi. Đồng thời với biện pháp liệt kê: tiếng nói, tiếng cười, tới cha, tới mẹ cho thấy không khí gia đình hạnh phúc, ấm áp. Qua lối miêu tả hết sức giản dị người cha đã cho con biết gia đình chính là nguồn cội tinh thần nuôi dưỡng con, là nơi cho con yêu thương, ấm áp đầu đời và mãi sau này.

Không chỉ cho con thấy cuội nguồn con được sinh ra là cha mẹ, mà Y Phương còn cho con biết con được khôn lớn, trưởng thành còn bởi quê hương:

“Người đồng mình yêu lắm con ơi

...

Con đường cho những tấm lòng”.

Đoạn thơ sử dụng những hình ảnh giàu sức gợi “đan lò cài nan hoa” vừa thể hiện được công cụ lao động đẹp đẽ vừa cho thấy đôi bàn tay cần cù, khéo léo và óc sáng tạo của người đồng mình. “Vách nhà ken câu hát” lại cho thấy nhịp sinh hoạt văn hóa của con người nơi đây và còn thấy được đời sống tâm hồn tinh tế, lạc quan của họ. Cùng với gia đình, truyền thống văn hóa, nghĩa tình quê hương đã nuôi dưỡng con khôn lớn, trưởng thành. Kết thúc đoạn thơ là lời tâm tình đầy hạnh phúc của cha: “*Cha mẹ mãi nhớ về ngày cưới/ Ngày đầu tiên đẹp nhất trên đời*”, đó là ngày tình yêu cha mẹ được đơm hoa và cũng từ đó con được sinh ra, là kết quả của tình yêu đó.

Đoạn thơ tiếp theo, ông tha thiết nói với con về những phẩm chất tốt đẹp của dân tộc mình. Sau lời thơ “người đồng mình thương lắm con ơi”, người cha đã lần lượt nêu ra và ca ngợi những phẩm chất tốt đẹp của người đồng mình ấy là: có ý chí nghị lực vươn lên những khó khăn của cuộc sống; thủy chung với quê hương; sống mạnh mẽ lạc quan và còn tự lực, tự cường xây dựng và giữ gìn bản sắc của quê hương. Công lao vĩ đại của người đồng mình: “*đục đá kê cao quê hương*” – xây dựng quê hương, tạo nên ruộng đồng, dựng lên nhà cửa, bản làng, làm nên giá trị vật chất, tinh thần cho quê hương. “*Làm phong tục*” – tạo nên bao nề nếp, phong tục đẹp, làm nên bản sắc riêng của cộng

Phân tích tình cha con trong bài Nói với con của Y Phương

đồng. Lời thơ tràn đầy niềm tự hào về vẻ đẹp của người đồng mình. Nhấn ngủ con phải biết kế thừa, phát huy những truyền thống đó.

Từ đó, người cha khuyên con biết sống theo những truyền thống của người đồng mình: “*Dẫu làm sao.../ ... không lo cực nhọc*”. Điệp từ “sống” khởi đầu ba dòng thơ liên tiếp, tô đậm mong ước thiết tha, mãnh liệt của cha dành cho con. Ẩn dụ “đá” “thung” chỉ không gian sống của người niềm cao, gọi lên những nhọc nhằn, gian khó, đói nghèo. Người cha mong con “không chê” tức là biết yêu thương, trân trọng quê hương mình. Nghệ thuật đối “lên thác xuống ghềnh” cho thấy cuộc sống không dễ dàng, bằng phẳng, cần dũng cảm đối mặt, không ngại ngần. Cha khuyên con tiếp nối tình cảm ân nghĩa, thủy chung với mảnh đất nơi mình sinh ra của người đồng mình và cả lòng can đảm, ý chí kiên cường của họ. Để rồi, bài thơ khép lại bằng lời dặn dò vừa ân cần, vừa nghiêm khắc của người cha:

“*Con ơi .....*

..... nghe con”

“Thô sơ da thịt” được nhắc lại để nhấn mạnh những khó khăn, thử thách mà con có thể gặp trên đường đời, bởi con còn non nớt, con chưa đủ hành trang mà đời thì gập ghềnh, gian khó. Dẫu vậy, “không bao giờ nhỏ bé được” mà phải biết đương đầu với khó khăn, vượt qua thách thức, không được sống yếu hèn, hẹp hòi, ích kỉ. Phải sống sao cho xứng đáng với cha mẹ, với người đồng mình. Lời nhắn nhủ chứa đựng sự yêu thương, niềm tin tưởng mà người cha dành cho con.

Bài thơ là những tình cảm thiêng liêng sâu sắc mà người cha dành cho con. Quan trọng hơn, qua từng ý thơ ông còn gửi gắm con những bài học sâu sắc về ý chí nghị lực trong cuộc sống, về sự tiếp thu truyền thống, làm giàu thêm vốn văn hóa quê hương. Những tình cảm ấy không chỉ dành cho riêng đứa con gái bé nhỏ mà đó còn là mong mỏi của biết bao ông bố, bà mẹ ở khắp mọi nơi.

Tuyển tập [Van mau lop 9](#) hay chọn lọc / **Độc Tài Liệu**

» Xem thêm:

- [Văn mẫu hay phân tích bài Nói với con - Y Phương](#)
- [Cảm nhận về đoạn thơ Người đồng mình thương... Nghe con](#)